

MÖTE MED BIBELN

Människor berörs av Ordet på sitt modersmål

Bild: Bibelöversättare Tamara Bargova delar ut Guds ord och berättar om bibelöversättningsarbetet

Erzjafolk träffar varandra på folklorfestivalen "Rasken ozks"

MÖTE MED BIBELN

Människor berörs av Ordet på sitt modersmål

Tamara Bargova, bibelöversättare till mordvin-erzjanska, berättar om möten med sina landsmän: "Hur många gånger har det inte varit ett nöje att träffa människor som har berörts av Nya Testamentet och Psaltaren på sitt modersmål och vars tro har stärkts av Ordet!"

"Nyligen pratade jag i telefon med min vän Taisa Stepanova, som bor i byn Konovalovka. Hon är en erzjanska som efter pensioneringen flyttat tillbaka till landet, till sina hemtrakter. Där har hon inte stått sysslolös utan grundat, tillsammans med sina väninnor, en kvinnlig kör som ger konserter vid högtider och olika tillställningar.

Hon är också med i kyrkokören. Byns präst, fader Nikolaj, är också från Erzja. En gång undrade han om sångarna kunde sjunga någonting på erzjanska. Och så började de lovsjunga Gud på sitt eget modersmål. Några år tidigare hade Taisa fått Nya Testamentet och Psaltaren i huvudstaden Saransk. Det inspirerade henne till att lovsjunga Gud på erzjanska. Nu hörs dessa sånger även på profana konserter.

För en tid sedan firades i byn Tjukali, i Bolsjeignatov-regionen, en årlig folklorfestival kallad *Rasken ozks*, dit erzjafolk kommer för att träffa varandra från hela Ryssland och även från utlandet. Många glada möten och samtal! Bibelöversättningar brukar

också visas upp vid evenemanget, och även denna gång fanns möjligheten att bekanta sig med publikationer på erzjanska: på utställningsbordet stod Nya Testamentet, Psaltaren och den senaste publikationen med fem böcker från Gamla Testamentet – Predikaren, Ordspråksboken, Höga

visan, Rut och Jona. Jag var där för att prata om översättningarna. Folk gick runt bokbordet, hälsade och tittade i böckerna. När de insåg att det var Bibelns böcker, gladdede de sig, tog dem i sina händer och började studera dem.

Många blir förvånade: 'Nya Testamentet på erzjanska? Och Psaltaren också!' Så börjar man samtala och jag berättar hur vi började översätta Bibeln till erzjanska och hur mycket som redan är översatt. Herren är med oss – nu finns Bibeln även på vårt erzjanska språk! Men människor är olika – en del är inte intresserade, en del börjar applådera och sjunga och somliga står där länge och lyssnar, tar boken i handen och läser. De som läser får ta med sig en bok. Vasia Kumanev, som kommer från min hemby Andrejevka, ville ha tre Nya Testamenten. Han tryckte boken mot sitt bröst: 'Jag kommer att läsa själv och sedan ger jag en till min fru och mormor behöver en bok också!'

Sasja Burlakov kom till festivalen från byn Staryj Pitjeur, Uljanovsk-regionen. En modersmållärare, en aktiv deltagare i konstföreningar, en djupt troende person. Vi har känt varandra i många år, vi var glada över att träffas, vi omfamnade varandra och utbytte nyheter. Eftersom jag vet hur mycket Sasja känner för sitt modersmål, ville jag ge honom ett Nya Testamente på erzjanska. Och han sa till mig: 'Du gav mig Nya Testamentet när du kom till Uljanovsk. Jag har även Psaltaren.' Då presenterade jag en liten bok med Ordspråksboken och Predikaren för honom, som kom ut förra året. Nu blev han förtjust! Han utbrast: 'Tänk att det finns sådana böcker på erzjanska!'

På resan till mina hemtrakter bestämde jag mig för att testa översättningen av Fjärde Mosebok. Jag kom överens med en familj från Andrejevka – jag sa att jag skulle komma på kvällen. (Det fungerar inte på dagarna; på sommaren är de upptagna med trädgård, bärplockning ...) Jag tänkte: Vi ska sitta och läsa tillsammans. Jag

Tamara vid bokbordet

var intresserad av att arbeta med den här familjen. Tre generationer i en familj: mormor Lena, dottern Lilja och barnbarnet Julia. Alla kan erzjanska, barnen studerar språket i skolan. Vi är släkt, Lena är min syssling, därför tänkte jag att de inte skulle känna sig obekväma ifall det uppstod missförstånd eller okunskap vid läsningen. Och nu är vi här, sitter och jobbar. Det är jag som läser – för att det går snabbare, och alla kan höra samtidigt. Alla återger betydelsen av det de hört. Dottern Lilja och barnbarnet Julia arbetar aktivt. Men de förstår inte allt. Jag gör anteckningar till mig själv och oroar mig för hur många ord jag kommer behöva förklara i fotnoter! Det finns ju redan så många. Mormor Lena är duktigare på att förstå texten, den yngre generationen klarar inte en sådan uppgift. Vår två timmar långa läsning gav inte mycket, vi hann bara läsa några sidor. Och slutsatserna är nedslående för mig: en del erzjaner glömmer sitt modersmål, mycket av deras vardagliga tal består av ryska

ord med erzjanska ändelser. Därför är det svårt för dem att förstå många ord i bibelöversättningen. Och det är ord som för inte länge sedan var allmänt vedertagna och använda!

Hur ska man göra nu? Ska man i översättningsarbetet rätta sig efter de som kan språket och Bibeln mycket väl? Eller efter de som håller på att glömma sitt språk – med hopp om att de någon gång vänder tillbaka till sina rötter? Jag tänker hela tiden på detta och oroar mig. Jag jobbar trots allt med ordet, jag kan språket väl, jag kan språknyanserna, jag känner till olika begrepp från våra dialekter – jag vill behålla all denna språkliga rikedom i mina böcker, se till att ha det i Bibeln! För jag kan fortfarande göra det! Och de kommande generationerna – varje år förlorar och glömmer de fler och fler ord – de kommer inte längre att kunna föra över rikedom i vårt språk till framtida generationer. Man får inte tillåta att vårt språk reduceras till ett begränsat minimum av ord:

mon, ton, jam, ksji, sal, vedj ... (jag, du, soppa, bröd, salt, vatten ...). Jag litar på Herren, på hans nåd: Han kommer inte att låta vårt språk förgås, och erzjaspråket kommer att bevaras blomstrande bland andra språk i världen!

Och tack och lov! Nästa möte med Marina Slugina, poet och modersmåls lärare, gör mig oerhört glad. Jag har länge bett Marina att läsa Fjärde Mosebok på egen hand och kommentera. En månad senare skrev hon ett sms till mig: Jag är ledsen, jag hinner inte, har inte tid. Jag är inte besviken, jag förstår: hon är upptagen. Hon har en familj, två barn, jobb på en skola, prov, hon bor i en by, potatis, bär, svamp ... Men nu träffas vi på ett evenemang och kommer överens om att granska texten tillsammans. Åh, vad djupt Marina gräver! Jag skriver noggrant ner alla hennes kommentarer i min anteckningsbok – det kommer att bli nödvändigt att göra betydande ändringar i texten. Jag önskar att vi alltid kunde kontrollera våra översättningar med sådana människor!

Och jag själv vill dela med en sådan samtalspartner som Marina vad jag känner när jag läser och när jag översätter Bibeln. Det går en rysning genom kroppen vid tanken på att jag är där, med dem, med Moses och hela det israeliska folket som vandrar i öknen. Hur värmen gör mig svettig, hur törstig jag är, hur den brännande öken vinden tränger igenom mig. Och jag vet att jag inte kommer att stå emot alla dessa prövningar... Jag kände likadant när jag översatte Nehemja, Andra och Tredje Mosebok, ... Ja, det fanns rädsla. Men ju mer jag arbetat med Guds ord, desto mer har jag förstått hur nära Gud är, alltid med mig, med oss alla. Och att han visar oss sin barmhärtighet varje ögonblick.”

Text och bilder:
Tamara Bargova,
översättare

Månadens projekt

Nya Testamentet på mordvin-
erzjänska publicerades 2006.
Hela Bibeln blir klar om ett
par år.

Stöd översättningen med din
gåva till månadens projekt!

Du kan även använda
tjänsten SWISH. Ange
nummer 123 671 9611.

Swish. Betala enklare.

Institutet för Bibelöversättning

Box 20100, 104 60 Stockholm
Tel. 08-722 23 40, Fax 08-722 23 45
e-post info@IBTnet.org
Bg 148-3189, SWISH 123 671 9611

Raamatunkäännösintituutti

Pl. 272, FI-00531 Helsinki, Finland
Tel. +358-9-774 43 50, e-post info.fin@IBTnet.org
Betaling i EUR: IBAN FI77 2065 1800 0179 11
SWIFT: NDEAFIHH

Ordföranden har ordet

I vårt nyhetsbrev denna gång skriver Tamara Bargova om bl.a. sångens betydelse för Guds verk. Som organist har jag under åren spelat på hundratals begravningar och de har kommit att bli mina favoritgudstjänster. Därför att inför sorg och saknad planar sociala skrankor och status och position ut och vi står alla nakna och avklädda, enbart beroende av Guds nåd och barmhärtighet.

Lina Sandells outslitliga ”Blott en dag” är fortfarande den sång som sjungs på de allra flesta begravningar och jag är övertygad om att den med sitt trösterika budskap fortsatt kommer att finnas med när jag och min generation gått i graven.

I senare delen av vers två sjunger vi numera ”Morgondagens omsorg får jag spara, om än oviss syns min vandringsstig. Som din dag så skall din kraft och vara, detta löfte gav han mig.” Och det är väl så, jag behöver inte bekymra mig om morgondagens prövningar när jag har Gud på min sida. Men det intressanta är att innan en klåfingrig psalmbokskommitté beslöt att ”revidera” texten i vers två så löd den i original:

”Att sin dyra egendom bevara, denna omsorg har han lagt på sig. Som din dag...”

Här möter oss plötsligt en magnifik teologisk utsaga som rymmer med Bibelns budskap från pärm till pärm: Hela frälsningsverket är Guds – från början till slut. Han kallar, han frälsar, han bevarar och han förhårligar. Ansvar är hans – hela vägen. Något som också betonas i Jesu översteprästliga förbön i Johannes 17 där han hela 7 gånger betonar att de troende är människor som ”Fadern gett honom” och som är omöjliga att rycka ur hans hand.

Så sant som Tamara konstaterar: Gud visar oss dagligen och stundligen sin barmhärtighet och nåd och än har vi bara skrapat på ytan av det väldiga som står oss till buds.

Tomas Bergius

Följ oss på Facebook

IFB Nyheter

är gratis
och utkommer 11 gånger per år
Ansvarig utgivare: Branislav Kalcevic
Tryck: Skilltryck AB, Skillingaryd